

Józefa Kostek, *Wilk Józef (1881–1957)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak – na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej; zob. także Józefa Kostek, *Wilk Józef (1881–1957)* [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 452-453

WILK Józef (1881–1957), rzeźbiarz, medalier, malarz, pedagog.

Ur. 19 grudnia 1881 r. w Suchodole k. Krosna w chłopskiej rodzinie Franciszka i Kunegundy z Kubitów. Szkołę ludową ukończył w Krośnie, a następnie uczył się w C.K. Szkole Zawodowej Przemysłu Drzewnego w Zakopanem. Po odbyciu służby wojskowej, studiował w latach 1905–1909 w Państwowej Szkole Sztuki Stosowanej w Wiedniu, następnie przez dwa lata w Paryżu w Académie Julian. W 1911 r. wykonał marmurowy pomnik cesarza Franciszka Józefa I dla Muzeum w Sarajewie. W 1913 r. desygnowany został przez Krajową Radę Szkolną na asystenta Wyższej Szkoły Zawodowej w Krakowie. W 1914 r. otrzymał powołanie do Landwehry, jako tzw. jednorocznik i oddelegowany do przemyskiej twierdzy. Tam na polecenie dowództwa brał udział w projektowaniu i budowie cmentarza wojskowego na Zasaniu. Spod jego dłuta wyszły wówczas symboliczne urny-chimery wieńczące kamienne pylony, a także figura Matki Boskiej do kaplicy cmentarnej. W 1916 r. wykonał w drewnie pomnik bohaterów drugiego oblężenia twierdzy z 1915 r., tzw. Rycerza w zbroi. Był autorem kilku medali, plaketek i odznak dla władz austriackich i różnych organizacji polskich.

W 1919 r. podjął pracę nauczyciela rysunku w polskim gimnazjum w Grodnie, a w 1920 r. w Przemyślu. W grudniu 1920 r. mianowany został nauczycielem rysunku i robót ręcznych w gimnazjum im. J. Słowackiego w Przemyślu, a od 1921 roku w II Gimnazjum im. K. Morawskiego. Po złożeniu we Lwowie 10 listopada 1926 r. egzaminu państwowego, otrzymał dyplom nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich. Jednocześnie uczestniczył w wystawach i konkursach, współpracował z przemyskim zakładem ludwisarskim Ludwika Felczyńskiego.

Tworzył również obrazy olejne i akwarele, m.in. dla gimnazjum w Lublińcu dużych rozmiarów portret Adama Mickiewicza. Ulubionym motywem jego prac malarskich były krajobrazy Pienin.

W czasie II wojny światowej nadal pracował w szkolnictwie. Wiele jego dzieł uległo wówczas zniszczeniu i rozproszeniu. Po zakończeniu wojny kontynuował pracę pedagogiczną w I i II LO; w 1945 r. z Marianem Strońskim założył Wolne Studium Rysunków i Malarstwa; podejmował pracę twórczą m.in. dla kościoła parafialnego w Przeworsku projektując pomnik Chrystusa, zaś dla Towarzystwa Papierniczego w Łodzi karty polskie. Realizował zamówienia m.in. dla kościoła Salezjanów w Przemyślu, Seminarium Duchownego w Przemyślu, kościoła parafialnego w Kuńkowcach (pow. przemyski). W styczniu 1950 r. przeszedł na emeryturę.

Zmarł 4 marca 1957 r. w Przemyślu i tam został pochowany na cmentarzu głównym przy ul. Słowackiego.

Za rzeźby dla przemyskich cmentarzy wojennych artysta odznaczony został austriackim złotym krzyżem zasługi.

Dorobek artystyczny Józefa Wilka przechowuje MNZP, Muz. Medalierstwa we Wrocławiu oraz kościoły i osoby prywatne.

Bibliografia: Dobrowolski T., *Józef Wilk – rzeźbiarz i pedagog*, W: *Z dziejów kultury i literatury ziemi przemyskiej*, Przemysł 1978, t. 3, s. 427-433; Kostek J., *Człowiek z przeszłością*, „Przemyski Informator Kulturalny” 1998, nr 2, s. 46-47; Kostek J., *J. Wilk – „Rycerz w zbroi” i okres I wojny światowej*, „Quod Libet” 2004, nr 2, s. 3-4; Kostek J., *Józef Wilk*, „Quod Libet” 2003, nr 6, s. 2-3; Kostek J., *Wilk Józef*, W: *Przemyski słownik biograficzny*, Przemysł 2009, s. 152-155, il., bibliogr.; Kotowicz C., *Józef Wilk*, W: *Malarstwo Polski Południowo-Wschodniej 1900–1980*, Rzeszów 1982, s. 90; Pankiewicz W., *Józef Wilk – portret artysty i pedagoga. Wspomnienia ucznia*, „Quod Libet” 2006, nr 6; Pankiewicz W., *Zapomniany artysta „Józef Wilk”*, „Głos znad Sanu” 2007, nr 5/6, s. 14-15; Przewrocki M., *Wspomnienia o prof. J. Wilku*, „Quod „Libet” 2004, nr 5, s. 7; Więcek A., *Józef Wilk (1881–1957) rzeźbiarz i medalier*, BN 1970 nr 10 s. 184-186.